

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden toimintakatsaus vuodelta 2023

Tilat, organisaatio ja henkilöstö

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Päijät-Hämeen maakunnan, johon kuuluvat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Tuomiopiirin asukasluku on noin 206.000 henkilöä.

Päijät-Hämeen käräjäoikeus toimii Askotalossa Lahdessa osoitteessa Askonkatu 9. Tilat ovat viraston toimintaa varten suunnitellut. Toiminnallisuuden lisäksi tilojen suunnittelussa on otettu huomioon turvallisuus- ja terveellisyysvaatimukset. Tilat on toteutettu valtion toimitilastrategian ja oikeusministeriön valtakunnallisen toimitila- ja työympäristökonseptin mukaisesti. Toimitilojen tekniset ratkaisut mahdollistavat käräjäoikeuden istuntojen tehokkaan toimittamisen. Käräjäoikeudella on tekniset valmiudet asiaryhmien sähköiseen käsittelemiseen. Etäyhteyksin tapahtuvat oikeudenkäynnit ovat lisääntyneet. Käräjäoikeus on entistä enemmän saanut ja tarjonnut muille tuomioistuimille virka-apua etäkuulemisten osalta.

Käräjäoikeudessa on toiminut hallintoyksikkö, lainkäyttöosasto ja tiedoksiantoyksikkö. Vuoden 2023 aikana on eri työryhmissä valmisteltu organisaatiouudistusta, jossa lainkäyttöosastojen määrä nousee kahteen. Myös juttujako-ohjetta on muutettu. Muutokset on käsitelty vuoden 2023 aikana yhteistoimintakomiteassa ja johtoryhmässä.

Uuden työjärjestyksen mukaan käräjäoikeudessa on hallintoyksikkö, kaksi lainkäyttöosastoa ja tiedoksiantoyksikkö. Hallintoyksikkö vastaa muista kuin lainkäyttöasioista, kuten käräjäoikeuden yleishallinnosta sekä henkilöstö- ja taloushallinnosta. Kirjaamo- ja kansliatoiminnot hoidetaan kirjaamossa. Käräjäoikeuden uusi työjärjestys on astunut voimaan 1.1.2024.

Käyntiosoite
Askonkatu 9
LAHTI

Postiosoite
PL 3
15101 LAHTI

Puhelin
029 56 47000

Faksi
029 56 47175

Sähköpostiosoite
pajjat-hame.ko@oikeus.fi

Käräjäoikeudessa on ollut 31.12.2023 vakinaisia tuomarin virkoja 17, haastemiehen virkoja 10, kansliahenkilökunnan virkoja 32 ja käräjän-otaarin virkoja 5. Lisäksi käräjäoikeudessa on työskennellyt korkeakouluharjoittelija 3 kuukauden ajan ja tradenomiharjoittelija 3 kuukauden ajan. Henkilökunnan kokonaismäärä on ollut 64,5 henkilötyövuotta.

Henkilökunnan sairauspoissaoloja 1.1. - 31.12.2023 per henkilö on ollut 8,6 päivää. Sairauspoissaolojen määrä on hieman vähentynyt, sillä vuonna 2022 sairauspoissaoloja on ollut 15,9 päivää per henkilö.

Lautamiesten toimikausi on alkanut 1.8.2021. Kunnanvaltuustojen valitsema lautamiehiä on 35. Lautamiehiä on aikaisempia kausia vähemmän, koska lautamiesistuntojen vähentyessä lautamiesten tarve on vähäisempi. Lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet 13.4.2025 pidettyjen kunnallisvaalien jälkeen ja valinnat ovat tulleet lainvoimaisiksi.

Yhteistyö syyttäjien, oikeudenkäyntiavustajien, poliisin ja muiden sidosryhmien kanssa on sujunut aikaisempien vuosien tapaan hyvin.

Talous ja tuloksellisuus

Käräjäoikeus on käynyt toimintavuotta 2023 koskevat tulosneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden toimintamenoista, henkilöstömäärästä ja tulostavoitteista sekä tarkastellaan kuluvan vuoden tilannetta. Tulosneuvotteluissa käräjäoikeus on säilyttänyt henkilöresurssinsa ja määräaikaiset haastemiehen ja käräjäsihteerien virat on saatu täyttää vakinaisesti. Osaavaa henkilökuntaa on tällä tavalla saatu sitoutettua. Henkilökunnassa on pysyvyyttä kaikkien henkilöstöryhmien osalta.

Vuoden 2023 käräjäoikeuden arvioidut toimintamenot ovat olleet 4.298.800 euroa, josta suurin osa on kohdistunut palkkamenoihin. Palkkamenoihin kuuluvat henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset. Loppuosa toimintamenoista koostuu muun muassa tarvikehankinnoista, turvatarkastuksiin liittyvistä kuluista, siivouspalveluiden käytöstä ja työterveyskustannuksista. Turvatarkastuksiin ja siivouspalveluihin liittyvät sopimukset tulevat kilpailutetuiksi vuonna 2024.

Tulostavoitteisiin pääsemistä tukevat esimerkiksi johtamiskäytäntöjen ja yhteisten työmenetelmien kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen, sovittelumenettelyn tarjoaminen laajoissa riita-asioissa ja henkilökunnan hyvinvoinnista huolehtiminen, joihin kaikkiin kiinnitetään käräjäoikeudessa vuosittain huomiota.

Asiamäärät 31.12.2023

	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä
Rikosasiat	1472	1577	451
Muut rikosoik. asiat	125	106	31
Pakkokeinoasiat	253	245	27
Laajat riita-asiat	362	292	213
Turvaamistoimet	2	4	0
Summaariset asiat	214	192	2
Avioeroasiat	567	550	363
Muut hakemusasiat	1519	1469	254
Velkajärjestelyt	259	228	123
Yrityssaneeraukset	29	33	22
Konkurssit	127	90	107
Ulosottovalitukset	91	89	29
Yhteensä	5.020	4.875	1.622

Rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut 4,5 kuukautta, muiden rikosoikeudellisten asioiden 1,9 kuukautta, pakkokeinoasioiden 0,8 kuukautta, laajojen riita-asioiden 5,9 kuukautta, summaarisien riita-asioiden 7,3 kuukautta, avioeroasioiden 8,4 kuukautta, muiden hakemusasioiden 1,6 kuukautta, velkajärjestelyjen 5,32 kuukautta, yrityssaneerausten 7,2 kuukautta, konkurssi asioiden 7,8 kuukautta ja ulosottovalitusten 3,2 kuukautta.

Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa vireille tulevien laajojen riita-asioiden määrät ovat kasvaneet edellisvuoteen verrattuna +39,8 prosenttia ja riitautuneet summaariset asiat ovat lisääntyneet +30,1 prosenttia. Insolvenssiasiat ovat kaiken kaikkiaan lisääntyneet 14,5 prosenttia. Insolvenssiasioista yksityishenkilön velkajärjestelyt ovat lisääntyneet 25,7 prosenttia ja konkurssi asiat ovat lisääntyneet 32,2 prosenttia. Vastaavasti ulosottovalitukset ovat vähentyneet -22,2 prosenttia ja yrityssaneerausasiat lisääntyneet +26,1 prosenttia. Hakemusasiat ovat kaikkiaan lisääntyneet +3,6 prosenttia. Avioeroasioissa on kasvua +3,5 prosenttia ja muissa hakemusasioissa +3,7 prosenttia.

Varsinaiset rikosasiat ovat vähentyneet -4,3 prosenttia. Pakkokeinoasioiden määrät ovat lisääntyneet +22,8 prosenttia ja muut rikosoikeudelliset asiat +6,8 prosenttia. Muissa rikosoikeudellisissa asioissa näkyy erityisesti lähestymiskieltoasioiden määrän kasvu.

Haastemiehet suorittivat vuonna 2023 yhteensä 21.028 tiedoksiantoja. Tiedoksiantojen määrä on kasvanut edellisvuodesta +9,3 prosenttia.

Keskimääräiset käsittelyajat ovat pysyneet samalla tasolla verrattuna vuoteen 2022. Kaikkien asioiden käsittelyajat ovat hyvällä tasolla ja valtakunnallista keskiarvoa lyhyemmät.

Tuomioistuinsovittelujen ja asiantuntija-avusteisten sovittelujen määrä on pysynyt korkealla tasolla. Laajoista riita-asioista sovintoon päättyy joko tuomioistuinsovittelussa tai muutoin prosessin aikana 34,9 prosenttia jutuista.

Myös laadullisesti kärjäoikeus on onnistunut tehtävässään. Kärjäoikeuden ratkaisuksista on valitettu hovioikeuteen valtakunnallista keskiarvoa vähemmän. Ratkaisujen pysyvyys on säilynyt hyvällä tasolla.

Hallintoyksikön ja kirjaamon työmäärät ovat kasvaneet lisääntyneiden asiakirjatilauksen sekä tieto- ja tutkimuslupapyyntöjen takia. Myös hyvin laajat, jopa satoja tai tuhansia tuomioita sisältävät pyynnöt ovat lisääntyneet. Tietosuojaan ja tietoturvaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kärjäoikeuden taloudellisuus ja tuottavuus ovat parantuneet edellisvuodesta. Henkilökunta on tehnyt laadukasta ja aikaansaavaa työtä.

Asiankäsittelyjärjestelmät

Vuonna 2022 käyttöön otettu hallintoasioiden uusi käsittelyjärjestelmä HILDA on ollut käytössä muutaman vuoden ajan. HILDA on alussa olleiden ongelmien ja hitauden jälkeen osoittautunut pääosin toimivaksi järjestelmäksi.

AIPasta on otettu käyttöön jo pakkokeino-, hakemus- ja laajoissa riita-asioissa. AIPAn kehittämistyö rikosAIPAn osalta jatkuu.

Laamanni

Juha Kolu

